

Carrièrepaden in de chartervaart (bruine vloot)

Dit document geeft een **praktisch en samenhangend overzicht van functies en doorgroeimogelijkheden binnen de bruine vloot**, met focus op **zeilende en motor-passagiersschepen**. Het laat zien hoe carrières zich niet alleen **aan boord**, maar ook **rondom de vloot** ontwikkelen.

De minimum leeftijd voor een deksman/maat is 18 jaar. Vanaf 16 jaar kan iemand als boventallige maat mee, dit is over het algemeen onbetaald maar wel goed voor de werkervaring.

Om te starten in de chartervaart is heel laagdrempelig. Er zijn geen vooropleidingen nodig. Ook niet om de opleiding te doen aan de zeevaartschool. Wat wel nodig is, is een dienstboekje, dat kan je aanvragen nadat je een 3-daagse training hebt gevolgd en een [medische keuring](#). In de binnenvaart worden deksmannen vaak aangeduid als maat. Op andere schepen spreken we wel van matrozen.

1. Hoe de sector grofweg in elkaar zit

De chartervaart functioneert als een **keten van samenhangende schakels**:

1. **Exploitatie & gastbeleving** – het product: varen, overnachten, arrangementen
2. **Varen & techniek** – nautiek, zeil/rigging, machinekamer, veiligheid
3. **Regelgeving & toezicht** – certificering, inspecties, audits, handhaving
4. **Commerciële rand** – boekingen, verkoop, marketing, touroperators
5. **Risico & finance** – verzekeringen, makelaars, schade-experts
6. **Havens & vaarwegen** – havenmeesters, nautisch verkeersmanagement, ligplaatsen
7. **Toeleveranciers** – werven, riggers, zeilmakers, installateurs, catering

Carrières ontstaan op **elk van deze schakels**. Veel mensen bewegen gedurende hun loopbaan tussen schakels, bijvoorbeeld:

- schipper → inspecteur
- matroos → planner/operations
- host → sales of productontwikkeling

2. Functies aan boord

2.1 Nautische lijn (leiding & verantwoordelijkheid)

Dit is de klassieke doorgroeilijn, gebaseerd op **vaartijd, kwalificaties en ervaring**:

Lichtmatroos / deksmaat → matroos → volmatroos → stuurman → schipper/kapitein

Kenmerken:

- In de **zeilende chartervaart** komt hier nadruk op zeilvaardigheid, manoeuvreren met gasten aan boord en het combineren van varen met een “hotelbedrijf op het water”.
- Doorgroei gebeurt meestal door het **stapelen van verantwoordelijkheden**: groter vaargebied, meer passagiers, complexere schepen of strengere regimes.

2.2 Dek- en zeiltechnisch vakmanschap

Functies en accenten:

- **Allround dekhand**: onderhoud, schilderwerk, meren/ankeren, veiligheid
- **Zeil- en tuigagefocus**: zeiltrim, staand en lopend want, inspecties, preventief onderhoud

Dit is een structureel belangrijk instap- en groeigebied. Mensen die **veilig, netjes en gastgericht** werken, krijgen vaak snel meer verantwoordelijkheid.

2.3 Techniek / machinekamer

Ook op kleinere (passagiers)schepen cruciaal:

- **Machinist / technisch verantwoordelijke** (formeel of informeel, afhankelijk van schip en regime)
- Specialisaties: diesel, elektra en accu's, drinkwater en sanitair, brandveiligheid, (hybride) voortstuwing

2.4 Hospitality & hoteloperatie

Functies:

- **Host(ess), kok, catering, housekeeping, activiteitenbegeleiding**

Bij chartervaart is hospitality een **kernonderdeel van het product** (reviews en terugkerende gasten).

Instap is vaak seizoensmatig; doorgroei kan richting **purser, operationeel verantwoordelijke aan boord** of kantoorfuncties.

3. Aan wal bij rederij of charterondernemer

Bij (kleine) rederijen bestaan veel **combinatiefuncties**:

- **Operations & planning** – roosters, routes, ligplaatsen, bunkeren, wissels
- **Crewcoördinatie / HR** – werving, contracten, inzetbaarheid, opleidingen
- **Safety & compliance** – handboeken, drills, incidenten, audits

- **Customer success / reserveringen** – boekingen, klachtenafhandeling, aftersales
- **Sales & partnerships** – touroperators, groepsreizen, scholen, corporate
- **Productontwikkeling** – arrangementen, themaweken, duurzaamheid

Carrièrelogica: **ervaring aan boord** is hier zeer waardevol, omdat je weet wat in de praktijk werkt.

4. Opleiding & training als loopbaanstep

Naast ervaring op de werkvloer zijn er diverse opleidingen en trainingen die carrières binnen de bruine vloot ondersteunen:

Formele opleidingen (varen-leren)

- STC (stc.nl): matroos- en schippertrajecten via binnenvaartopleidingen (BBL/MBO).
- Enkhuizer Zeevaartschool (ezs.nl): opleidingen voor zeilende binnenvaart en zeevaart.

Sectortrainingen en bijscholing

- BBZ (debbz.nl): trainingen op het gebied van zeilvaart, veiligheid, ondernemerschap voor beginnende en toekomstige ondernemers en verduurzaming.

Naast zelf varen zijn er functies in **opleiden en examineren**:

- Praktijkopleider / instructeur
- Assessor of examiner
- Ontwikkelaar van les- en trainingsmateriaal

Met name mensen met sterke kennis van **veiligheid, procedures en praktijktoepassing** groeien hier goed in door.

5. Toezicht, inspectie en certificering

Een veelvoorkomende tweede of derde stap voor mensen met vaartijd.

Publiek toezicht

- Inspecteur, vergunningverlener of adviseur
- Focus op passagiersvaart, veiligheid, naleving en soms analyse/beleid

Private inspectie & survey

- Maritiem surveyor, schade-expert, auditor
- Condition surveys, schadeonderzoek, preventie
- Specialisaties: brandveiligheid, elektra, stabiliteit/constructie, rigging

Voordelen: meer regelmaat, inhoudelijke diepgang en toch verbonden blijven met de sector.

6. Verzekeringen & risk

Een belangrijke periferie met veel vraag naar praktijkkennis:

- Scheepsverzekeringsmakelaar (marine broker)
- Claims handler / schaderegelaar
- Marine surveyor / loss adjuster

Mensen met vaartijd, dossierdiscipline en communicatieve vaardigheden zijn hier vaak snel inzetbaar.

7. Havens, ligplaatsen en vaarwegbeheer

Meer dan alleen havenmeester:

- Nautisch beheer en ligplaatsen
- Nautisch verkeersmanagement
- Vergunningen, handhaving, evenementen
- Assetbeheer: steigers, kades, walstroom, onderhoud

Instroom komt uit nautiek, maar ook uit handhaving, techniek, logistiek of bestuurskunde.

8. Toeleveranciers en technisch vakmanschap

Een vaak onderschat carrièrepad:

- Werven en refit (hout, staal, conservering)
- Rigging- en tuigagebedrijven, zeilmakers
- Elektra en energie (walstroom, batterijen, monitoring)
- Installateurs (HVAC, sanitair, drinkwater)
- Advies- en ontwerpbureaus

Doorgroei mogelijk naar **werkvoorbereider, projectleider refit of technisch superintendent**.

9. Waar zitten in de praktijk vaak de beste kansen?

- Allround dekpersoneel met verantwoordelijkheid
- Techniek (vooral elektra, hybride systemen, energie)
- Operations en planning bij kleine rederijen
- Compliance en veiligheid
- Inspectie, survey en claims

10. Veelvoorkomende en slimme carrièresprongen

- Matroos → stuurman → schipper
- Deksman/Maat → zetschipper → scheepseigenaar
- Matroos/stuurman → planner of operations
- Schipper of technisch sterke rol → surveyor/inspecteur
- Host/hospitality → boekingen/sales → productmanager
- Technische boordrol → werf/projectleiding → superintendent

Voorbeeld van een loopbaan van één van de schippers:

